

Ošetřovatelství jako samostatná disciplína, vztah ošetřovatelství k jiným vědám, struktura oboru, charakteristické rysy moderního ošetřovatelství, cíle ošetřovatelství

Ošetřovatelství je samostatná vědní disciplína s vlastní teoretickou základnou. Je oborem multidisciplinárním (čerpá z řady oborů) a interdisciplinárním (využívá vazby mezi obory). Je to nauka o uspokojování potřeb jedinců a skupin vzhledem k jejich stavu zdraví a zevnímu prostředí.

Jedná se o systém typicky ošetřovatelských intervencí týkajících se jednotlivce, rodiny a skupiny, které jim pomáhají, aby byli schopni pečovat o své zdraví a pohodu. Ošetřovatelství má pomáhat nemocným i zdravým vykonávat činnosti prospívající jejich zdraví, napomáhat uzdravení nebo zajistit klidnou smrt, což jsou činnosti, které by vykonávali bez pomoci, pokud by měli potřebnou sílu a vědomosti. Úkolem sester je také pomoci nemocným získat co nejrychleji soběstačnost.

Ošetřovatelství je humanitní věda, jejíž praktikování se zakládá na vědeckých poznatcích. Jeho hlavní funkcí je pomáhat jedincům, skupinám a rodinám dosáhnout optimálního biologického, sociálního, osobního a duchovního stavu.

Obory ošetřovatelství

Ošetřovatelství je ve srovnání s medicínou relativně mladou disciplínou. Jedná se o obor velice rozmanitý. Žádný vědní obor, který se zabývá člověkem, jej neposuzuje tak komplexně. Medicína a její obory (s výjimkou psychiatrie) jsou orientovány převážně biologicky. Psychologie se zaměřuje na prožívání a chování člověka, sociologie na zařazení člověka do sociálních systémů, struktur a procesů.

V rámci oboru můžeme hovořit o základních a aplikovaných oborech ošetřovatelství. Mezi základní obory řadíme:

- Ošetřovatelskou teorii
- Historii ošetřovatelství
- Metodologii ošetřovatelství

Naopak mezi aplikované ošetřovatelské obory řadíme:

- Interní ošetřovatelství
- Chirurgické ošetřovatelství
- Geriatrické ošetřovatelství
- Pediatrické ošetřovatelství
- Ošetřovatelství v primární zdravotní péči
- apod.

Ošetřovatelství má i vztah k jiným vědám. Mezi východiskové vědní obory ošetřovatelství patří jednotlivé medicínské disciplíny, ale i humanitní disciplíny, jako například filosofie člověka, etika, psychologie, sociologie a pedagogika.

Ošetřovatelství jako vědní obor

Jakožto vědní obor má ošetřovatelství svou filosofii, která vychází z humanismu. Humanismus je myšlenkové hnutí, které je orientováno na člověka, uznává jeho hodnotu, právo na svobodu a štěstí, rozvoj jeho sil a schopností. Filosofie ošetřovatelství dále vychází z holismu, který vyzdvihuje prvenství celku před jeho částmi. Celek tak nesnižuje na pouhý soubor částí ze kterých je poskládán, ale ukazuje vztah mezi nimi a jejich vzájemnou ovlivnitelnost.

Ošetřovatelství má dále svou metodologii, která definuje metodu ošetřovatelského procesu. Metodologie přebírá některé metody z jiných příbuzných oborů, jako například z medicíny, pedagogiky, sociologie a dalších.

Ošetřovatelství má i svou metodiku, která popisuje různé konkrétní způsoby a formy použití metod. Prostřednictvím metodiky se uskutečňuje proces stále hlubšího poznávání.

Charakteristické rysy ošetřovatelství

Mezi základní rysy ošetřovatelství se řadí:

- Poskytování **aktivní** ošetřovatelské péče
- Poskytování **individualizované** péče prostřednictvím ošetřovatelského procesu
- Poskytování ošetřovatelské péče **na základě vědeckých poznatků** podložených výzkumem
- **Komplexně-holistický** přístup k nemocnému
- **Preventivní** charakter péče
- Poskytování péče ošetřovatelským **týmem** složeným z různě kvalifikovaných pracovníků (vícestupňový

Cíle ošetrovatelství

Hlavním cílem ošetrovatelství je pomoc jednotlivci, rodinám a skupinám dosáhnout tělesného, duševního a sociálního zdraví a pohody v souladu s jejich sociálním a ekologickým prostředím, podpořit jejich pozitivní zdraví a vytvořit z pacienta aktivního účastníka péče o vlastní zdraví. Jedná se o proces, kterým maximalizujeme lidský potenciál v péči o sebe sama.

Dalšími cíli je provádění prevence onemocnění, snižování negativního vlivu onemocnění na celkový stav člověka předcházením komplikací a zjišťování a uspokojování potřeb osob s porušeným zdravím, zdravotně postižených nebo nevyléčitelných.

Použitá literatura

- JIRKOVSKÝ, Daniel, et al. *Ošetrovatelské postupy a intervence: učebnice pro bakalářské a magisterské studium*. 1. vydání. Praha : Fakultní nemocnice v Motole, 2012. 411 s. ISBN 978-80-87347-13-3.